

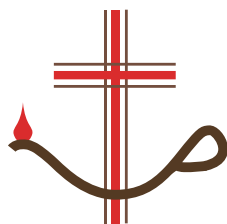
LÄNSI-SUOMEN HERÄNNÄISLEHTI

N:o 11
Marraskuu 2012

Erikoisnumero:

Opetusta vanhurskauttamisesta

TÄSSÄ NUMEROSSA

Oppi vanhurskauttamisesta	3
Oppi vanhurskauttamisesta tänään – lyhyt tilannekatsaus	5
Onko luterilaisella kirkolla tulevaisuutta?	7
Uskosta vanhurskas	18
Kolme näkökulmaa viimeiseen tuomioon	19

Päätoimittaja:

TT, Huk Timo Laato, p. 02 537 7225,
timo.laato@rukoilevaisuus.com

Toimitussihteeri:

Elina Halminen p. 044 518 1803, 02 637 6297
elina.halminen@rukoilevaisuus.com

Toimituksen osoite:

Alakierintie 428, 27220 LAPPI
toimitus@rukoilevaisuus.com
www.rukoilevaisuus.com

Toimittaja:

Asko Ruotsalainen

Toimituskunta:

Teuvo Huhtinen, varapäätoimittaja, Johan Helkkula,
Jarkko Lassila, Kaisa Lounila, Teresa Rantanen, Sirkka
Saloma, Tuomo Simojoki.

Näkövammakasetin lukija:

Pirkko Ritakallio

Lehden tilaushinta:

Kestotilaus 27 euroa, vuositilaus 30 euroa
Pohjoismaiden ulkopuolelle 32 euroa
Näkövammaisten kasetti:
kestotilaus 27 euroa, vuositilaus 30 euroa

Pankkiyhteydet:

Länsi-Suomen Herännäislehti:
FI73 5214 1340 0150 06

Länsi-Suomen Rukoilevaisten yhdistys:
FI52 5214 1320 0114 62

Rukoilevaisen kansan lähetyssrahasto:
FI71 5214 0020 0243 95

Rukoilevaisnuoret:
FI82 5214 1320 0118 92

Kannatusrenkaat:

Tiina ja James Mayn perhe:
FI79 5214 1320 0130 13, viitenro 1232

Timo Laato:
FI79 5214 1320 0130 13, viite 220

Kustantaja:

Länsi-Suomen rukoilevaisten yhdistys ry. (LSRY)
pj. Pertti Helkkula, p. 02 865 2727

Painopaikka:

Westpoint Oy, Rauma ISSN 0355 - 8576

Taitto:

TS-Grafi, Eurajoki

Kansikuva:

1. Martti Luther. Uskonpuhdistuksen muistopäivä oli 28.10.2012.
2. Paraisten kirkon krusifiksi. Kuva: Elina Halminen.

LÄNSI-SUOMEN HERÄNNÄISLEHTI

Oppi vanhurskauttamisesta

Timo Laato, päätoimittaja

Tämä Herännäislehti on teemanumero. Se keskittyy vanhurskauttamisoppiin, joka opettaa sinun ja minun pelastuksestani. Siksi se on Raamatun keskeisin oppi. Uskon päämäärä tai määränpää on iankaikkinen elämä. Jollekin sinne kerran pääse, kaikki täällä ajassa on ollut täysin turhaa. Siitä yksin on kysymys. Emme ota kuollessamme mitään mukaamme. Tänne se jää. Ajan ja rajan yli siirrymme tyhjiin käsin. Silloin ratkaisee se, mitä on sydämessä. Sinne on vuosien saatossa kertynyt pahuutta ja vielä pahuutta pahuuden päälle. Tosiasiasa sisimpämme oli jo aivan alusta lähtien paha. Periturmeluksen tähden lähtökohta on ollut itse kullakin toivottoman huono. Hyvältä ei näytä, koska kerran ei tule hyväksi. Mikä siinä silloin avuksi?

Tähän kysymykseen vastaa oikein Raamatun antama opetus syntisen vanhurskauttamisesta. Käsitteenä ”vanhurskauttaminen” viittaa tuomioon, nimenomaan ”viimeiseen tuomioon”. Vanhassa testamentissa vanhurskas on se, joka saa vapauttavan tuomion. Mooseksen laissa oli ankarasti (eli kuoleman uhalla) kielletty julistamasta vanhurskaaksi sitä, joka on tehnyt jossakin jotakin väärin. Kukaan ei saanut olla puolueellinen. Ei kuulunut ”katsoa henkilöön”.

Tuomion piti olla aina ja joka paikassa oikeudenmukainen. Siinä sen vakavuus ja pelottavuus. Tästä syystä olisi oikeastaan mahdotonta puhua syntisen vanhurskauttamisesta. Se on sanahirviö. Sula mahdottomuus lain mukaan. Syntistä kun ei saa julistaa viattomaksi ja vapaaksi. Päinvastoin hän ansaitsee kovan ja ankaran rangaistuksen.

“*Itsessään täysin
syntisenä, mutta
Kristuksessa täysin
vanhurskaana.*”

Oikeastaan evankeliumi ei muuta lain tuomiota tai tuomioita! Siinä ei lähdetä liikkeelle sellaisesta ajatuksesta, että tuomio olisi jotenkin kuvitteellinen tai että se olisi osittain korjattavissa tai jopa kokonaan peruttavissa. Niin ajateltaessa ei kyllä ole ymmärretty mitään Jumalan oikeamielisyydestä ja pyhyydestä. Hänen ajatellaan tänään olevan yhtä mieltä, huomenna ehkä toista: Ei hän tarkoita täyttä totta tuomitessaan. Nyt hän suuttuu, mutta leppyä sitten. Vähän niin kuin äiti tai isä siellä koto-

na, kun hän saapuu töistä väsyneenä eikä ihan heti jaksa kuunnella lastensa kovaa mekastusta. Eiköhän se siitä. Odotetaan vielä rahtusen hetki, niin sitten tilanne rauhoittuu. Ei, Jumala ei koskaan eikä missään tapauksessa ole tällainen. Hän ei peruuttele tuomioita hivin vuoksi aivan miten sattuu. Hän on pyhä. Hänen sanomansa sana pysyy ja pitää vieläpä aina paikkansa. Puhu tässä yhä jostain syntisen vanhurskauttamisesta! Se on suorastaan tolkuton ajatus.

“Vanhurskauttamiseen ei saa sekoittaa mitään meistä.”

Siksi roomalaiskatolisessa opetuksessa syntisen vanhurskauttaminen ymmärretään juuri siten, että kristitty vähitellen Jumalan suuresta armosta muuttuu todella paremmaksi ja että hänestä lopulta toivon mukaan tulee tosiasiallisesti vanhurskas. Jos ei vielä täällä ajassa, niin viimeistään kiirastulessa. Siellä hänestä puhdistetaan jäljelle jääneet kuonat, kunnes hänet kelpuutetaan sisälle taivasten valtakuntaan. Tässä kokonaisvaltaisessa muutoksessa häntä auttavat lisäksi toisten pyhien ”ylimääräiset” ansiot, joita kirkko jakaa eteenpäin. Missään vaiheessa Jumalan suurta armollisuutta ja sen valtaisa merkitystä henkilökohtaisessa kilvoituksessa ei kielletä. Roomalaiskatolisessa opetuksessa (jos missä) puhutaan monenlaisista ja erilaisista armoista jopa paljon enemmän kuin missään muualla kristikunnassa. Kaiken tarkoituksena on saattaa kristitty lopulta valmiiksi, jotta hänestä viimein voisi tulla autuas. Vanhurskauttaminen on siis jatkuva prosessi (tapahutumaketju), joka tapahtuu ja täydentyy hänessä päivittäin. Sen aikana hän panee ahkeraan harjoitukseen ja käytäntöön Jumalalta Kris-

tuksen tähden saamansa armon, jonka myötä ja jonka kanssa yhdessä ponnistellen hän kulkee eteenpäin luvattua kirkkautta kohti. Ajatuskokonaisuuteen kuuluu lisäksi se puoli, että häneen yhä vielä mahdollisesti jääneet himot eivät ole ”sanan varsinaisessa merkityksessä” syntiä. Siksi vanhurskauttamisessa ei tapahdu vääryyttä. Jumala ei ole väärämielinen tuomari. Hän ei vanhurskauta sitä, joka on väärässä. Ainoastaan sen, joka itse on tullut hänen armostaan todellisesti vanhurskaaksi (edellä kuvatulla tavalla).

Toisin Raamatussa. Siinä vanhurskauttaminen luetaan yksin Vapahtajamme Jeesuksen Kristuksen ansioksi. Hän on ottanut päällessä meidän (ja koko maailman) synnit ja niiden kaikenlaisen rangaistuksen. Näin Jumala ei tarkkaan ottaen ”peruuta” lakinsa mukaisesti meistä lausumaansa iankaikkista tuomiota. Mutta käsittämättömässä rakkaudessaan hän käski oman Poikansa kantamaan tuon tuomion puolestamme. Siksi meitä ei tuomita. Siksi meidät voidaan julistaa armosta vanhurskaiksi ihan tässä ja jo nyt. Ei vasta joskus myöhemmin tai jossakin muussa yhteydessä, kun ensin olemme vähitellen muuttuneet paremmiksi. Vanhurskauttamiseen ei koskaan saa sekoittaa mitään meistä. Ei sitä, mitä me itse saamme aikaan eikä sitäkään, mitä Jumalan armo saa meissä aikaan. Jos me näin teemme, me kadotamme pelastuksen riemun ja joudumme epätoivoon autuudestamme. Silloin me lisäksi turhennamme Kristuksen sovintokuoleman tärkeyden ja suorastaan halveksimme hänen antamaansa uhria, koska emme usko, että vain hänen antamansa uhri on täysin riittävä vanhurskauttamiseemme.

Roomalaiskatolisen kirkon yhä vielä voimassa olevan (ja uudessa Rooman kirkon katekismuksessa toistetun) opetuksen ongelmana ja vikana on, että huolimatta kaikesta puheesta

Jumalan suunnattomasta armosta, Kristuksen kalliista sovitustyöstä ja uskon valtavasta tärkeydestä vanhurskauttaminen edelleen nähdään uskovassa tapahtuvana ja myös hänestä itsestään johtuvana henkilökohtaisena kilvoituksena. Sitä vastoin Raamatun ja luterilaisen opetuksen mukaan vanhurskauttaminen on täyttötotta ja täydellisintä todellisuutta tässä ja nyt, koska Kristukselta ja hänen ansiostaan ei puutu kerrassaan mitään. Siksi Jumala ei tee väärin, kun hän vanhurskauttaa ”jumalattoman” (ei ”jumalista”), joka uskoo evankeliumin (ks. Room. 4:5). Syntisen ei ensin tarvitse muuttua vanhurskaaksi. Hän on ”samalla kertaa synti-

nen ja vanhurskas”. Sellaisena hän pysyy aina elämänsä loppuun asti: itsessään täysin syntisenä, mutta Kristuksessa täysin vanhurskaana.

Tästä oli ja on pohjimmiltaan kysymys koko uskonpuhdistuksessa. Tässä on puhetta ”ainoasta autuuden tiestä”. Emme mekään tietysti tahdo unohtaa hyvien tekojen merkitystä. Ne kuuluvat kuitenkin pyhitykseen, eivät vanhurskauttamiseen.

Joka toisin opettaa, tekee sen täysin omalla vastuulla, oman autuutensa uhalla. Tosiasiallisesti hän on silloin jo menettänyt autuutensa. Paitsi jos hän kääntyy ja palaa Kristuksen tykö saamaan syntinsä anteeksi – yksin uskon kautta.

Oppi vanhurskauttamisesta tänään – lyhyt tilannekatsaus

Timo Laato

Edesmennyt teol. lis. Simo Kiviranta piti nyt julkaistavan esitelmän herätysliikkeiden ja -järjestöjen yhteisillä tunnustuspäivillä Meilahden kirkossa 4. huhtikuuta 1998. Se käsittelee ”Yhteistä julistusta vanhurskauttamisopista”, ekumeenista asiakirjaa, joka laadittiin roomalaiskatolisen kirkon ja Luterilaisen Maailmanliiton välillä. Pian samana keväänä kirkkomme kirkolliskokous hyväksyi ”Yhteisen julistuksen” huolimatta sen monista teologisista ongelmista, joita tässä esitelmässä tarkastellaan.

Kiviranta ennakoi esitelmässään monia niistä asioista, jotka toteutuivat nyt puheena olevan ekumeenisen asiakirjan teologisessa (ja kirkkopolitiittisessa) jatkokäsittelyssä. Kun Luterilainen Maailmanliitto oli jo virallisesti hyväksynyt ”Yhteisen julistuksen”, roomalaiskatolisen

kirkon korkein opillinen elin paavin jälkeen (eli ns. uskonopin kongregatio) esitti yllättäen monia varauksia siihen. Nämä varaukset nousevat suoraan Trenton kirkolliskokouksen päätöksistä ja ratkaisuksista, jolloin aikoinaan luterilainen oppi ja osapuoli tuomittiin ja kirottiin. Ne ovat juuri niitä samoja ongelmia, jotka Kiviranta nostaa esiin esitelmässään (sen loppupuolella). Niistä mainittakoon seuraavat:

1. Roomalaiskatolinen kirkko ei hyväksy luterilaista opetusta kristitystä ”samalla kertaa syntisenä ja vanhurskaana”: Tällainen käsitys on ”Yhteisen julistuksen” hyväksymisen suurimpana esteenä.
2. Sen ohella katolinen kirkko vaatii synergismin hyväksymistä eli sen opettamista, että kristityn on tehtävä yhteistyötä

Jumalan kanssa pelastuakseen. Kristuksen täydellinen sovitus työ Golgatan ristillä ei yksin riitä.

3. Kristittyyn jäävä synnin himo ei roomalaiskatolisen käsityksen mukaan olekaan synti ”sanan varsinaisessa merkityksessä”, vaan jotain muuta. Näin onnistutaan tosiasiallisesti takaamaan se, että pyhitys voi edetä riittävän pitkälle, eikä ihmiseen parhaimmassa tapauksessa jää mitään syntiä jäljelle.
4. Edelleen roomalaiskatolinen kirkko sekoittaa ja sotkee kokonaisvaltaisesti vanhurskauttamisen ja pyhityksen keskenään. Siksi mitään teologista läpimurtoa vanhurskauttamisopin ymmärtämisessä ei vielääkään ole tapahtunut.

Lisäksi roomalaiskatolinen osapuoli (aivan oikeutetusti) arvostelee ”Yhteisen julistuksen” epäselviä tai moniselitteisiä ilmauksia. Ne pikemminkin hämärtävät ja hämmentävät kuin valaisevat ja selventävät asiaa. Myös tähän puoleen Kiviranta kiinnittää esitelmässään huomiota.

Kaiken kaikkiaan voi todeta, että Kiviranta osuu arviossaan ja arvostelussaan varsin oikeaan. Hänen ääntään ei kirkon päättävissä elimissä kuitenkaan juuri kuunneltu (jos edes kuultiin). Esitelmää, jonka Herännäislehti nyt julkaisee, ei aikaisemmin ole julkaistu missään. Se on aika pitkä ja erittäin perusteellinen selvitys asiasta. Juuri siksi se on mitä huolellisimman lukemisen ja tutkimisen arvoinen. Esitelmää on lyhennelty vain niiltä osin hiukan, joissa otettiin kantaa tiettyihin senaikaisiin, ”ohimeneviin” ilmiöihin.

Lisättäköön tässä vielä lisäksi yksi hyvin tärkeä huomio. Luterilainen Maailmanliitto kysyi jäsenkirkoiltaan, voivatko ne hyväksyä sen vanhurskauttamisopin esityksen, joka on esitetty

”Yhteisessä julistuksessa”. Suurin osa jäsenkirkoista antoi myöntävän vastauksen ja samalla virallisen luvan Luterilaiselle Maailmanliitolle allekirjoittaa ”Yhteinen julistus” niiden edustajana. Tämän jälkeen siis roomalaiskatolinen kirkko esitti monia teologisesti hyvin painavia varauksia asiakirjaan ja torjui siinä esitetyn yksimielisyyden. Sen jälkeen laadittiin alkuperäiseen asiakirjaan liite, jossa aika ympäröi pyöreästi ja ylimalkaan myötäiltiin roomalaiskatolisen kirkon kantaa. Tässä muodossa ja tuon hyvin erikoisen liitteen kanssa ”Yhteinen julistus” lopulta hyväksyttiin ja allekirjoitettiin. Nyt on kumminkin huomattava, että Luterilaisella Maailmanliitolla ei enää ollut mitään valtuuksia allekirjoittaa kyseistä julistusta sen jälkeen, kun roomalaiskatolinen kirkko oli esittänyt siihen painavat varauksensa ja kieltäytynyt allekirjoittamasta sitä sellaisenaan ilman siihen lisättyä liitettä. Siksi ei tosiasiallisesti yksikään luterilainen kirkko koko maailmassa ole hyväksynyt ”Yhteistä julistusta” siinä lopullisessa muodossa, jossa se tuli hyväksytyksi! Luterilainen Maailmanliitto otti täysin omavaltaisesti itselleen valtuuden hyväksyä ja allekirjoittaa ”Yhteinen julistus” sen jälkeenkin, kun roomalaiskatolinen osapuoli ei ollut sitä sellaisenaan hyväksynyt. Yhdeltäkään Luterilaisen Maailmanliiton jäsenkirkolta ei kysytty, mitä mieltä siellä ollaan tästä merkittävästi muuttuneesta kokonaistilanteesta.

Näin ollen Luterilaisen Maailmanliiton tai esim. oman kirkkomme virallinen puhe ”Yhteisestä julistuksesta” merkittävänä ekumeenisena asiakirjana ja tärkeänä virstanpylväänä kohti yhä laajempaa ja syvempää yhteyttä roomalaiskatolisen kirkon ja luterilaisuuden välillä on suoraan sanottuna pelkkää silmänlumetta ja sumutusta. Juridisesti ja kirkko-oikeudellisesti sillä ei ole mitään katetta.

Onko luterilaisella kirkolla tulevaisuutta?

Simo Kiviranta

Johdannoksi

Meitä tämän ajankohdan ihmisiä yhdistää merkittävä käsitys, että elämme kuin välivaihetta. Se ei ole ihmeellistä, kun tiedämme tunnetut mullistukset lähimenneisyydessä. Tuskin mikään sana on niin tulikirjaimin tajunnassamme kuin ”tulevaisuus”. Tätä kysyvät kaikki, mutta aivan erityisesti ne ihmiset, jotka tuntevat itsensä syrjään sysätyksi. He ovat kaukana korkeista neuvospöydistä ja he ajattelevat, ettei heillä ole mitään keinoja eikä mahdollisuuksia vaikuttaa asioihin, tuskin edes oman elämänsä tulevaisuuteen. Hätkähdyttävän monien mielessä kysymys ”mihin me olemme menossa” muuttuu kysymykseksi ”mihin meitä viedään”. Suuret johtajat antavat ymmärtää: Luottakaa meihin, tukekaa meitä, me teemme hyvän tu-

J.M.G. Studio Oy

Simo Kiviranta (1936-2004)

levaisuuden. Ja kukapa ei ymmärtäisi syvästi, että keskinäinen luottamus – aivan intiimeimmästä ihmissuhteesta, avioliitosta lähtien olisi elämämme peruspilareita. Mutta jotain katetakin siihen tarvitaan. Luottamus perheessä, yhteiskunnassa ja jopa kirkossa voi olla kiven alla, jos ihmiset huomaavat tulleen riittävän monta kertaa petetyiksi. Voiko joku tosissaan kieltää, että me elämme aikakautta, jossa liian moni on kokenut tulevansa huijatuksi, petetyksi, jätetyksi ja tuskinpa edes kuulluksi?

Luottamus kirkon tulevaisuuteen

Nyt olemme kuitenkin saaneet aiheen, joka siirtää ajatuksemme yleisen tulevaisuutta koskevan huolen, pelon ja luottamuspulan – tai paremmin sanoen luottamuskriisin kysymykseen kirkosta. Onko luterilaisella kirkolla tulevaisuutta? Miltä pohjalta kysymykseen vastaamme? Meidän tulee olla tarkoin selvillä lähtökohdasta ennen kuin vastaamme. Ja tämä lähtökohta on, että kirkko, jonka me uskontunnustuksemme lausumme olevan juuri uskon kohde, on siis syvimmältä olemukseltaan toisenlainen kuin yhteiskunnat ja laitokset ja virtaukset. Historian näyttämölle on tullut keisari- ja kuninkaskuntia, diktatuureja, tasavaltoja, sekasortoisia anarkioita, kirjavia kulttuurivirtauksia, taloudellisia suhdanteita. Ne tulevat ja menevät. Suomenkin tulevaisuutta voidaan arvioida ja laskeskella. Toisen sydämessä on syvä huoli, toisen taas suorastaan tulevaisuuden hurmos.

Kirkosta on puhuttava toisin: lupauksen varassa, Jumalan sanan varassa, uskon näkökulmasta. Se on teologinen kysymys, ei tulevaisuuden tutkimuksen, yhtä vähän kuin erilaisten

laskelmien varassa. Uskonpuhdistuksen aikana, jolloin ei ollut koetteella ainoastaan luottamus tulevaisuuteen, vaan monen henki, elämä ja kaikki, lausui Martti Luther seuraavasti: ”Maan päällä täytyy aina olla pyhiä, ja kun he kuolevat, täytyy tulla toisia maailman alusta sen loppuun asti. Muutoin olisi väärä tämä opinkappale ’minä uskon pyhän, kristillisen (kato-lisen) kirkon, pyhien seurakunnan’ ja Kristus valehtelisi sanoessaan: ’Minä olen teidän kansanne maailman loppuun asti.’ (Matt. 20:20.) Eläviä pyhiä, sanon minä, täytyy aina, missä sitten lienevätkin, olla maan päällä, muutoin olisi Kristuksen valtakunta lopussa, eikä olisi ketään, joka rukoulsi Isä meidän –rukouksen, tunnustaisi uskonsa, tulisi kastetuksi, menisi Pyhälle ehtoolliselle, saisi synninpäästön jne.” (Von Konz. u. Kirchen 108.)

Tässä mielessä kirkon tulevaisuuteen voi todella täydellisesti luottaa. Luterilainen pää-tunnustuksemme, Augsburgin tunnustus, vie tämän luottamuksen loppuunsa kuuluisissa sanoissa: ”Seurakuntamme opettavat, että yksi, pyhä kirkko on pysyvä ikuisesti.” (CA 7.) Kun maanpäällisen kirkon aika on ohi, kirkko jatkuu taivaallisena riemuitsevana seurakuntana. Tässä on lähtökohta. Tässä näköala, kun kysytään, onko luterilaisella kirkolla tulevaisuutta.

Luottamus kirkossa ja kirkkojen välillä

Arvaan kuitenkin, että me kysymme, koskeeko tämä suuri ja varaukseton tulevaisuuden näköala myös luterilaista kirkkoamme. Kestääkö tämä luottamus ankaran todellisuuden ja sen hämmäntävien ja masentavien tosiasioiden edessä? Me tulemme välttämättä jatkokysymyksen. Kirkko kyllä pysyy ja on säilyvä jatkuvasti, mutta pysyykö kirkko myös meidän keskuudessamme? Lupa kirkon tulevaisuudesta

koskee aivan varmasti myös luterilaista kirkkoamme, jos se pysyy tunnusmerkeiltään kristillisenä kirkkona ja myös todellisesti hoitaa sen kristillisen kirkon tehtävän, jonka se on tässä maan kolkassa saanut. Meidän ei tule haksah-taa ajattelemaan, että maailman kirkot olisivat kuin joku pallomeri, lasten leikkihuone, jossa on valtaisa määrä erivärisiä palloja, joukossa jokin luterilaisen värinenkin, ja jossa kirkko-jenvälisiä asioita hoitavat ihmiset peuhaavat ja pitävät samalla huolta, että pallot pysyvät yhdessä huoneessa eivätkä vieri minne tahansa. Kun Kristus rukoili ”... että he yhtä olisivat”, se ei tarkoita, että he yhdessä olisivat, vaan ”... että he olisivat pyhitetyt totuudessa ... että he olisivat yhtä niin kuin sinä, Isä, olet minussa ja minä sinussa, että hekin meissä olisivat” (Joh. 17:19-21).

“*Kirkosta on puhuttava uskon näkökulmasta.*”

Allekirjoitetun Yhteisen julistuksen (YJ) luvataan olevan yksimielisyyss vanhurskauttamisopin perustotuuksista luterilaisten ja roomalaiskatolisen kirkon välillä. Luterilainen uskonpuhdistus pyrki omana aikanaan uudistamaan lännen kirkon. Monet innostuivat. Oli paljon liikettä kaikkialla Euroopassa, mutta monenlaiset poliittiset kahnaukset, kuten pyrkimys kansallisvaltioihin juonitteluun ja aseina olivat osaltaan estämässä tämän. Mutta pääsyy, johon törmättiin kuin kiviseinään, oli Rooma, eivät suinkaan sen laajat jäsenpiirit, jotka odottivat ja puuhasivatkin uudistusta, vaan Rooman kirkon virallinen järjestelmä etunenässä Kristuksen sijaiseksi itseään kutsuva paavi.

Nyt Euroopassa valtioiden rajat madaltuvat. Kahnauksia ei ratkota aseina. Jos on syntymässä jokin Euroopan valtiokokonaisuus, syntyykö

myös yleiseurooppalainen katto-organisaatio-kirkko? Onko Rooman kirkko todellisesti nyt muuttunut? Onko luterilaisella kirkolla tulevaisuutta? Tätä me kysymme kristillisen kirkon oikeiden tunnusmerkkien tähden, joista luterilainen kirkko haluaa pitää kiinni: ”Kirkko on pyhien yhteisö, jossa evankeliumi puhtaasti julistetaan ja sakramentit oikein jaetaan.” (CA 7.)

Tarvitaan todella luottamusta kirkon sisällä ja kirkkojen välillä. Ne kuuluvat yhteen. Mutta mihin perustamme tämän luottamuksen? Tiedämme, että luottamus syntyy jostakin, mikä on todellista, ei siitä, mikä on näennäistä ja teeskentelyä. Luottamukseen voidaan kehoittaa, mutta vaatimalla se ei synny. Tästä tulen esitykseni pääkysymykseen. Kun käymme opikeskusteluja ja käsittelemme Raamatun ja luterilaista tunnustustamme roomalaiskatolisten kanssa, siis kirkkojen välillä, aivan kuin ottaisimme sen aivan todesta ja haluaisimme siinä johdonmukaisesti pysyä, miten sitten totuuden ilmaisemmekin, niin onko tämä sama Raamattu ja kirkkomme usko ja tunnustus, johon kaiken lisäksi jokainen piispa ja jokainen pappi on valalla tai virkalupauksella sitoutunut, totta kirkon sisäpuolella? Miten voimme luottaa oppijulistuksiin, joita tehdään kirkkojen välillä, jos sama tunnustus ja oppi on hajalla ja vailla mitään pitävyyttä kirkon sisällä. Tuskin yksikään suomalainen on tänään tietämätön siitä, että suomalainen seurakuntapastori lyö kirjallaan murskaksi rehellisesti sanoen koko kristinuskon aina Jumala-oppia, syntiä, Kristuksen sovitustyötä ja pahan olemusta myöten. Ja tämä tapahtuu seuraamuksitta. Ne, joihin me haluaisimme luottaa ja joiden puolesta kirkoissamme rukoillaan, antavat papin ilman mitään seuraamuksia seurakunnan virassa ja palkkaamana jatkaa kaiken sen tuhoamista, minkä piti olla meille totuus, josta ei luovuta. Emme pääse mihinkään siitä, että kirkko näin antaa esi-

merkin teeskentelystä myös yhteiskunnalle. Sitovat perusteet, lait, sitoumukset, sopimukset, virkavalat voidaan rikkoa. Ne ovat jotain ulkokuorta, joilla toden tullen ei ole merkitystä. Eihän kirkollakaan ole mitään totuutta, vaan jokainen voi pitää totena sitä, mitä haluaa.

Meidän on todella syytä nyt kysyä myös itseltämme. Meillä on ollut ja on monia hengellisiä liikkeitä. Meillä on uskollista kirkkokansaa. Kuinka me olemme tällaiseen tilaan joutuneet? Mitä pitäisi tapahtua, että meillä olisi edellytyksiä luottamukseen kirkon sisällä? Luterilaisella kirkolla on tulevaisuus, jos se todellisesti kilvoittelee ollakseen kristillinen kirkko. Me tarvitsemme luterilaiseen kirkkoomme uudistusta ylhäältä alas asti, sellaista, josta Luther puhuu tähän tapaan: ”Kaikki kirkon opettajat ja pyhät heittivät mielellänsä heinänsä, olkensa ja puunsa tuleen, jotta pysyisivät autuuden perustuksella. Samoin tahdomme mekin tehdä. Koska siis isätkin rakentaessaan ilman Raamatun, se on kultaa, hopeaa, jalokiviä, tulivat rakentaneeksi olkia ja heiniä, täytyy meidänkin Pyhän Paavalin arvostelun mukaan kyetä tekemään ero kullan ja puun, hopean ja olkien, jalokiven ja heinien välillä, emmekä saa turhan huutamisen ja pakottamisen saada meitä pitämään samanarvoisena kultaa ja puuta, hopeaa ja olkia, smaragdian ja heiniä. Muuten sitten suvaitkoot meitäkin, älköötäkään uskotelko meille moisia hullutuksia ja lapsellisuuksia.” (Von Konz. u. Kirchen 52.)

Tämä olennainen ero meidän olisi kyettävä tekemään myös, kun käymme ratkaisemaan, onko YJ tosiasiallisesti yksimielisyys vanhurskauttamisopin perustotuuksissa. Moni sanoo: jos nyt saataisiin edes tämän julistuksen mukainen opetus vanhurskauttamisesta Suomen kirkkoon, kaikki olisi vallan hyvin. Mutta tämä väite ei todista vielä mitään siitä, onko YJ aitoa kultaa, vaan se todistaa ainoastaan Suomen

kirkon alennustilasta, teeskentelystä ja rappiosta. Kuvittelemmeko, että tekemällä uskomme keskuksen, jonka mukana kirkko seisoo tai kaatuu, hämäämmäksi ja sekavammaksi sopimuksella Rooman kanssa, pääsemme parempaan lopputulokseen kuin aito kristillinen kirkko reformaation kirkastaman ja kuonasta puhdistaman puhtaan evankeliumin opin ja Kristuksen asetuksen mukaisten sakramenttien pohjalta?

Onhan koko sopimus Rooman kirkon kanssa vielä täysin ilmassa, sillä Roomasta ei varsinaisesti näy mitään todellista muutosta muuta kuin avoin syli ja kutsu suuruuteen ulkonaisena organisaationa.

Todellisuutta vai tulevaisuuden toiveita?

YJ:n tekstin kehittyessä sen alkuperäismuodosta lopulliseksi tekstiksi on tapahtunut aivan ratkaiseva muutos. Siitä on virallisessa kommentinnissa oltu hyvin vaitonaisia, mutta tekstivertailu osoittaa jokaiselle selvästi, mitä on tapahtunut. Esitän kyseiset tekstikohdat ja yrittän samalla selittää, mitä tosiasiaassa tapahtui. YJ:n alkumuodossa, joka lähetettiin kirkkoille lausuntoa varten, sanotaan: ”Perustava yksimieliisyys luterilaisten ja katolisten välillä on olemassa vanhurskauttamisopin uskonsisällöstä” (42a§). ”Näin keskinäiset oppituumiot 1500-luvulla, sikäli kuin ne koskevat vanhurskauttamisoppia, näyttäytyvät uudessa valossa. Me huomaamme, että luterilainen opetus ei enää ole Trenton kirkolliskokouksen hylkäys-tuomioiden kohteena ja että vastaavat tuomiot luterilaisissa tunnustuskirjoissa eivät enää sovelu roomalaiskatoliseen kirkkoon” (43§). Tässä vaiheessa siis väitettiin, että luterilainen opetus ja katolinen vanhurskauttamiskäsitys olisivat jo muuttuneet, minkä perusteella oppituo-

miot ovat kohteettomia. Lisäksi YJ:ssa annetaan ymmärtää, että ero vanhurskauttamisopissa ja vastaavasti oppituumiot olivat olleet omana aikanaan täysin vakavasti otettavia eivätkä menneet harhaan, mutta tämän hetken kirkkojen opetuksessa ei näin ole. Menneisyyttä ajatellen niitä ei peruta, mutta nyt ne ovat vanhentuneita – tosin sillä ehdolla, ettei niihin vedota.

YJ:n lopullinen tekstimuoto ei puhu enää näissä kohdin mitään kirkkojen nykyisestä opetuksesta eikä siis mistään sellaisesta, joka olisi jo olemassa ja saavutettu asiallisesti. Sitä vastoin väitetään, että yksimieliisyys on vasta nyt saatu aikaan tässä paperissa. Kysymyksessä onkin siis tietyn teologivirkamiestyöryhmän saavuttama yksimieliisyys tammikuulta 1997. Ja sen edessä kirkot asetetaan ota tai jätä –tilanteeseen. Sitteeraan lopullista tekstiä: ”Tässä julistuksessa esitetty käsitys vanhurskauttamisopista osoittaa, että luterilaisten ja katolisten välillä vallitsee yksimieliisyys vanhurskauttamisopin perustotuuksista” (40§). Vastaava ankara raja on varsinaisessa tulokohdassa: ”Trenton kirkolliskokouksen tuomiot eivät koske luterilaisten kirkkojen tässä julistuksessa esitettyä oppia”. Vastaavasti luterilaisten tunnustuskirjojen hylkäyslauseet eivät koske roomalaiskatolisen kirkon tässä julistuksessa esitettyä oppia” (41§).

“*Tarvitsemme
kirkkoomme uudistusta
ylhäältä alas asti.*”

Alkumuodossa siis väitettiin, että kirkkojen opit ovat jo käytännössä sen tapaisia, että YJ on vain tämän vallitsevan asiointilan tiivis ja vahvistava kirjaus. Mutta lopullinen teksti sanookin jyrkästi, että yksimieliisyys on vain ”tässä julistuksessa esitetyn opin” varassa. Onhan

näin alkumuodon ja lopullisen tekstin välillä iso ekumeenis-teologinen ero, senhän tajuaa jokainen jo otsallaankin. Poissa on viittaus siihen, mitä kirkkoissa jo olisi. Sen sijasta meillä ei lopultakaan ole mitään muuta kuin mainitun työryhmän paperi, joka julistaa: Tässä ja vain tässä on vasta ja vihdoinkin yksimieliisyys vanhurskauttamisopin perustotuksista. Näin YJ:n lopullinen muoto ei tarkkaan sanottuna olekaan muuta kuin kyseisen ryhmän toive, eräänlainen ekumeeninen optio. Meille siis tarjotaan sopimusta, joka ei perustu kirkkoissa jo olevaan asiointilaan, vaan jota meidän nyt pitäisi ruveta noudattamaan.

Mistä tämä muutos johtuu?

Mistä tämä muutos johtuu, me kysymme. Pääsyyinä lienee se, että samoihin aikoihin kuin YJ:n ensimmäinen muoto, ilmestyi eri kielillä Rooman kirkon uusi katekismus, suuri monistativuinen teos, jonka paavi on allekirjoittanut ja määrännyt kaikkien pappien ja vastaavien opetuksessa noudatettavaksi. Nyt YJ korostaa painokkaasti, ettei se esitä mitään uutta, vaan kokoa vain tuloksia, jotka on saavutettu yli 30 vuotta kestäneissä neuvotteluissa luterilaisten kanssa sekä maailmanlaajalla tasolla että paikallisesti (esim. Saksassa, USA:ssa ja monissa pienissä työryhmissä esim. Pohjoismaissa). Lisäksi viitataan eksegeettiseen, dogmihistorialliseen ja muuhun tutkimukseen sekä ilmoitetaan, että tähänastisia oppeja on päästy pitkässä prosessissa katsomaan ”uudessa valossa”. Mutta kaikki tämä joutui outoon kuvakulmaan, kun vähitellen kävi ilmi, ettei roomalaiskatolinen vanhurskauttamisoppi tämän päivän Rooman kirkossa ollutkaan muuttunut. Ja mikä vähintään yhtä kiusallista, kaikki muutkin opit olivat asiallisesti jokseenkin samalla tasolla kuin Trenton kirkolliskokouksessa, jossa luterilaisuus

kaikilta osiltaan ja tunnustukseltaan kirottiin. Ei kerta kaikkiaan ollut enää uskottavaa, että jo olisi löydetty perustava yksimieliisyys vanhurskauttamisopissa tai ylipäätään opeissa, sillä jos nuo väitetyt 30 vuoden saavutukset olisivat totta, olisi ollut kohtuullista odottaa, että niillä olisi ollut jotain selvää vaikutusta Rooman viralliseen julkiseen ja sitovaan oppiin tänään. Oli mahdoton väistää kysymystä, jos on löydetty ”uusi valo” yksimieliisyyteen vanhurskauttamisessa, miksei sen valon säteitä ollut päässyt pilkkottamaan siihen opetukseen, joka määrää roomalaiskatolista käsitystä vanhurskauttamisesta tänään ja huomenna.

Kaiketi lähinnä tästä syystä oli mahdotonta enää väittää rakennettavan kirkkojen olemassa olevalle opetukselle. YJ:n muokkaustyössä oli pakko luopua vetoamasta siihen, mitä kirkkoissa jo on ja panna kaikki ns. yhden kortin varaan eli sanoa, että opillinen yksimieliisyys on vain ja yksinomaan siinä, mikä on ilmaistu ”tässä julistuksessa”. Unohtakaamme tai painakaamme vähintäänkin taustalle se suurtyö, jonka tulokset vain oli tarkoitus koota ns. oppituumioiden kohteettomiksi julistamista varten. Nyt meillä on uusi, ”vain tässä sanottu yksimieliisyys”. Lähdetään siitä, että tästä lähtien se pidetään molemmissa tunnustuskunnissa (Rooma ja lut.). Siksi se olisi nyt syytä ajaa luterilaisissa kirkkoissa virallisesti läpi, so. toiveesta ja optiosta on tehtävä täyttä totta. Vieläpä – kuten tekstissä sanotaan – on syytä julistaa, etteivät ”muutamat oppituumiot” olleet aiheettomia, ja niillä on ”meille terveellisen varoituksen merkitys”. Se tarkoittaa, että esim. meitä luterilaisia kielletään muistelemasta ja pitäytymästä näiltä osin tunnustuskirjoihimme, jotka on mainittu kirkkomme tunnustuspykälässä. Sitä vastoin katolinen osapuoli voi enemmänkin muistella ja kertoilla Trenton oppia, sillä siinä on pitkät pätkät lainattu suoraan heidän

erityiskorostuksissaan, jotka myös luterilaisten suostumuksella ja päätöksellä on sisällytetty YJ:een. Ja kaiken huipentumana täytyy – olaksemme rehellisiä ja avoimia – kysyä, miten YJ:n toive ja optio mahtaa toteutua Rooman tulevaisuuden kirkossa, sillä kyseinen taho on piispallisella tasolla ilmaissut painokkaasti ja moneen kertaan, ettei YJ muuta mitään. Katolinen kirkko ei sen perusteella tule muuttamaan julistustaan, liturgiaansa (messu-uhri), sielunhoitoaan, perusopetustaan (katekeesi) eikä järjestysmuotoaan.

Lisäksi me emme tässä vaiheessa tiedä mitään siitä, mitä Rooman uskonopin kongregatio, jolla on paavin ohella päätösvalta, on asiasta ajatellut. Emmekä edes tiedä, mikä on sen ratkaisevan kysymyksen muoto, johon sen on tarkoitus vastata. Näin huteralla pohjalla tuskin millään elämän alalla tehdään sopimuksia. Vertailun vuoksi totean, että vaikka meillä esim. eduskuntaa paljon morkataan, niin jos sille tuotaisiin päätettäväksi kansainvälinen sopimus yhtä aukinaisena suhteessa perustuslakiimme, luulenpa, että asia kimmahdaisi sieltä takaisin. Mutta oma kirkolliskokouksemme näyttää olevan toista maata. Harvat ovat ne, jotka kirkolliskokouksessa ilmaisevat vastuullista perehtyneisyyttään, itsenäisyyttään tai vapaata arviointia ja kriittisyyttä, jossa ei katsota henkilöihin (kuten UT neuvo). Ikävä sanoa, mutta kirkolliskokouksemme on näkyvästi vavannut ns. kumileimasinsyndrooma, ainakin todella suurissa kysymyksissä.

Yhteinen julistus saa tunnustusaseman

Mainitusta muutoksesta, ts. siitä, että nyt olemme pelkästään ”yhden kortin” eli YJ:n loppu-tekstissä edellytetyn ja toivotun yksimielisyyden varassa, seuraa loogisesti ja rautaisella välttä-

mättömyydellä, että YJ saa olennaisesti tunnustusasiakirjan luonteen.

Jos olisi voitu rakentaa sen varaan, mitä YJ alussa yritti, nimittäin, että kirkkoissa jo opetetaan vanhurskauttamisesta niin, että perustava yksimielisyys on tosiasiallisesti ja käytännössä olemassa, silloin YJ:ta olisi voitu luonnehtia jo kirkkoissa muotoutuneen yksimielisyyden kirjaamiseksi – eräänlaiseksi saldoksi. Tässä tapauksessa YJ olisi ollut eräänlainen merkkipaalu, joka ei yksinään ja sellaisenaan olisi vaatinut itselleen korkeata tunnustusasiakirjan asemaa. Mutta kun tästä lähtökohdasta jouduttiin kylvien tosiasioiden, kuten roomalaiskatolisen katekismuksen edessä luopumaan, silloin lopullinen YJ saa pakostakin vahvemman tunnustusaseman. Nythän meillä ei ole mitään muuta kuin mainittu ”tässä julistuksessa ilmaistu yksimielisyys”. Kirkolliskokouksen perustevaliokunnan mietintö tiedostaa YJ:n tunnustusluonteen ongelman, mutta kiertää sen sanoissaan taidokkaasti. Tulos, johon mietintö päättyy, on kuitenkin kaikkea muuta kuin selvä. Mietinnössä kysytään aivan oikein, vaikka suoranaisia muutoksia (tunnustuskirjoihin) ei aiheutuisikaan, tuleeko YJ:sta joka tapauksessa veloitettava tulkintaohje, joka asettuu aikaisempien yläpuolelle. Ilmiselvien tosiseikkojen pohjalta mainittuun hyvään kysymykseen olisi ollut annettava myönteinen vastaus. YJ:stä tulee veloitettava tulkintaohje, koska sen takana ei ole kirkkojen tosiasiallista opetusta, vaan ”tässä ilmaistu yksimielisyys” kohdistuu meihin uuteen. Mutta nyt perustevaliokunta piispainkokousta seuraillen taiteilee seuraavasti: ”Se (YJ) ei syrjäytä niitä vanhoja tunnustuksia eikä julista niitä vanhentuneiksi, mutta se on tietysti rajatussa merkityksessä tunnustusten uutta tulkintaa ja sovellutusta. Perustevaliokunnan käsityksen mukaan tämä rajattu tulkintatehtävä ei nosta YJ:ta kirkkomme tunnustuskir-

jojen yläpuolelle. YJ sijoittuu tunnustuskirjojen jälkeen ja niiden varaan.”

Yhtäältä tämä tulkinta on itsestäänselvyys, toisaalta ns. hämäysoperaatio. Tietenkin on selvää, että YJ on tunnustusten uutta tulkintaa ja sovellusta, ja sijoittuu Tunnustuskirjojen jälkeen. Kuka tätä historiallista järjestystä voisi kyseenalaistaa? Mutta tämän varjolla sivuutetaan se ekumeeninen-teologinen ja kirkko-oikeudellinen ilmiselvä tosiseikka, että jokainen tunnustusluonteinen lausuma, joka kahden tai useamman kirkon välillä asetetaan molempien tai kaikkien osapuolten oppitunnustusten tulkitsijaksi, tulee välttämättömästi niiden tulkintaetumerkiksi. Jättäkäämme siis turha ”avaruusgeometria”, ”yläpuolella, alapuolella vai sivulla” ja katsokaamme sitä, mihin YJ todella sijoittuu. Sehän ilmaisee olevansa tästä lähin kirkkojen vanhurskauttamisoppia yhdistävä perustotuuksien yksimielisyys, jolle ei ole olemassa vaihtoehtotulkintaa. Se on siis – jos ja kun se hyväksytään – todellakin velvoittava tulkintaohje, jolla on tunnustusasema. Tämän vahvistaa vielä sekin, että poikkeama siitä sanktioidaan 42§:ssä juuri niin, että paluu molempien osapuolten tunnustuskirjojen vanhoihin oppituomioihin tuottaa seuraamuksen. YJ:n sanoin: ”Niillä on meille terveellisen varoituksen merkitys, joka meidän on otettava huomioon opis- ja elämässä.” Voiko tunnustusluonnetta enää selvemmin korostaa? Toistan vielä, että kaikki tämä johtuu po. muutoksesta, jonka seurauksena olemme vain yhden paperin eli ”tässä julistuksessa” ilmaistun vanhurskauttamisopin perustotuuksien varassa.

Ekumeeninen myrsky Saksassa

Tältä pohjalta käynee ymmärrettäväksi se suuri yllätys, joka viestittyi meille Saksasta ja jonka luonnehtiminen ekumeeniseksi pommiksi

ei suinkaan ole liioiteltua. Yli 160 yliopistojen ja korkeakoulujen teologian professoria ja asiantuntijaa on ilmaissut ennenkuulumattoman jyrkän vastalauseensa YJ:ta kohtaan ja luetellut runsaan määrän myös meillä puheena olleita uskonkohtia, joissa mitään yksimielisyyttä ei ole saavutettu, vaikka niin uskotellaan. Jokainen asioita seuraava, ajatteleva ihminen luonnollisesti kysyy, mistä tällainen vastalause tässä vaiheessa ja tällä laajuudella. Professoreiden vastalause julkaistiin Saksan johtavassa päivälehdessä Frankfurter Allgemeineissa 29.1.1998.

On myös tässä yhteydessä avoimesti todettava, että Kotimaa-lehti valehteli luonnehtiessaan allekirjoittajia ”konservatiivisiksi” teologeiksi. Olen henkilökohtaisesti varma siitä, että Kotimaan toimittajat ovat teologisesti perillä asioista ja tietävät nimiluettelon perusteella, että teologiryhmä edustaa mitä erilaisimpia näkemyksiä laidasta laitaan, ja joukossa on monia Helsingin yliopistossakin arvostettuja Lutherin ja uskonpuhdistuksen tutkijoita. Ryhmä on niin häkellyttävän laaja, ettei siitä puutu oikeastaan keitään muita merkittäviä tutkijoita kuin ne harvat, jotka ovat jo sitoutuneet tähän asiakirjaan. Silti nämä näkyvät ja kysytyt tutkijat ovat toki saaneet lukuisia tilaisuuksia ilmoittaa kantansa ja perustelunsa, ja ovat niin tehneetkin. Ongelma on siinä, että heitä ei ole kuultu. Esimerkkinä viitataan prof. Theodor Mählmanniin, joka vieraili Suomessa HY:n kutsumana vastaväittäjänä Martti Vaahtorannan tohtorinväitöksessä. Hän totesi yksityisesti ja ryhmäkeskustelussa, että hän on jo ennen yhteistä professorijulkilausumaa ilmaissut torjuvan kantansa YJ:een ja esittänyt myös sen perustelut. Mählmann on eräs parhaita uskonpuhdistuksen ja sen jälkeisen ajan asiantuntijoita maailmassa. Näin voimakas ja näin monen asiantuntijan kriittinen kannanilmaisu paljastaa mielestäni ainakin seuraavat seikat:

1. Asiantuntijoita ei ole kuultu, vaan kirkonjohtajien ekumeeninen tahto on ikään kuin vääntänyt edessä olevat vahvojen rautatankojen kaltaiset perusteet sivuun, koska ne ovat estäneet heitä kulkemasta haluamaansa suuntaan.
2. Asiakirjan eri versioita on jaettu Suomen kirkossa poikkeuksellisen runsaasti. Monissa muissa maissa se on jätetty luotamuksellisuuteen vedoten pienen piirin tietoon. Lisäksi on luotettu siihen, että kirkon päättävissä elimissä olevat henkilöt ovat innostuneita ja kärkkäitä hallintoasioissa, mutta vastahakoisia kirkon oppia koskevissa kysymyksissä, joiden päättämisestä he kuitenkin ovat vastuussa.

Yksimielisyys ilmaisumuodoissa – erimielisyys asiassa

Perustevaliokunnan mietintö näköjään jatkaa sitä ajatuslinjaa, että nyt on saavutettu yksimielisyys vanhurskauttamisopin perustotuuksissa, ja sen rinnalla jäljelle jääneet erot voidaan sallia erilaisina kielimuotoina ja ilmauksina. Jos kuitenkin katsotaan avoimesti eritellen itse asiakirjaa sen lopullisessa muodossa, ei tätä perustevaliokunnankin väittämää tulkintaa voida mitenkään sitovasti perustella. Ovathan asiakirjan yläauseet eli ns. konsensuslauseet, joiden on tarkoitus tiiviisti ilmaista mainittu yksimielisyys perustotuuksissa, tosiasiasa juuri kieleltään ja ilmaisumuodoltaan moniselitteisiä. Useassa tapauksessa ne on laadittu niin, että ne ilmaisevat perinteisen roomalaiskato-lisen yleismäärityksen, jonka sanontoihin voidaan ainakin tiettyyn rajaan asti sijoittaa ja lukea myös luterilainen määritelmä.

Näin pohjimmiltaan yksimielisyys onkin kaksi- tai moniselitteisten ilmaisujen varas-

sa. Kun sitten siirrytään yksimielisyyslauseiden jälkeen sijoitettuihin luterilaisen osapuolen ja katolisen osapuolen erityiskorostuksiin, niin näihin pitäisi perustevaliokunnan teorian mukaan soveltua se, että niissä kirjataan sallitut erot, jotka koskevat sanontoja ja ilmaisumuotoja, mutta näin ei tosiasiasa ole. Kuka tahaan voi aivan varmasti nähdä, että erityiskorostuksissa ei voida tarkoittaa pelkästään erilaisia tapoja ilmaista sama asia, vaan niissä nimenomaan ilmaistaan kummankin ”eri asiat” eli toisistaan poikkeavat opit. Tosin niiden muotoiluissa pyritään kulkemaan kohti näiden toisistaan eroavien oppien eräänlaisia leikkauspisteitä, mutta tällöin tulos mitä ilmeisimmin jää saavuttamatta. Esimerkkinä mainittakoon katolisissa erityiskorostuksissa oleva Trenton kon-siilin väite, jonka mukaan kasteen jälkeen jäävä synnin himo ei olisi syntiä varsinaisessa mielessä, vaikka apostoli Paavali niin paikoitellen sanoo, vaan ainoastaan jumalanvastaisuutta. Eihän tässä ole kyse ilmaisumuodoista eikä sanonnoista, vaan asiasta ja opista.

“*Luterilainen opetus tekee eron vanhurskauttamisen ja kääntymisen välillä.*”

Näin siis perustevaliokunnan mietintö lepää virheellisen perusoletuksen varassa. Totuuden/totuuksien sijasta on onnistuttu löytämään yhteisiä, mutta moniselitteisiä sanontoja, joiden tulkinnassa ajaututaan ristiriitoihin heti, kun niitä ruvetaan soveltamaan. Erityiskorostukset osaltaan ilmaisevat juuri asian eli oppierojen ilmauksina sen, että konsensuslauseet ovat vain yhteisiä ilmauksia, johon kumpikin osapuoli on laatinut omat ”turvalausekkeet”.

Miksi lause ”Kristitty on samalla kertaa syntinen ja vanhurskas” kelpaa enää luterilaiseksi erityiskorostukseksi?

YJ sisältää suorastaan valtaisan määrän vanhurskauttamisoppia koskevia ongelmia, jotka olennaisesti kytkeytyvät tunnettuun uskonpuhdistuksen vanhurskauttamisopin klassiseen ilmaukseen ”kristitty eli uskova ja vanhurskautettu ihminen on samalla kertaa syntinen ja vanhurskas”. Kun kysyn, miksi tämä ei kelvannut vanhurskauttamisopin perustotuksiin ryhmään, meille paljastuvat YJ:n suuret ja ratkaisemattomat perusongelmat.

Vaikka perustevaliokunnan mietintö on edennyt siinä suhteessa piispainkokouksen lausuntoa pidemmälle, että se on ottanut tarkasteluun myös tunnustuskirjojemme loppuosan eli Yksimielisyyden ohjeen, niitä olennaisia kysymyksiä, jotka kaikki ovat avoimesti tunnustaneet, ei ole luterilaiselta kannalta selvitetty.

Yhä edelleenkin me emme tiedä, mistä ihminen YJ:n mukaan pelastetaan, sillä väite, ettei kasteen anteeksiannon jälkeen ihmiseen jäävä synnin himo olisi syntiä, paljastaa, että välillämme on ammottava kuilu, kun on kysymys ihmisen kelpaavuudesta Jumalan edessä. Yhä edelleen Rooman kirkko antiikin filosofisten käsitysten muokkaamana käsittää synnin monella tavalla. Ei ole päästy yksimielisyyteen siitä, mitä Luther selkeästi esittää Latomus-vastineessaan: ”Saat olla varma siitä, että sanaa synti ei Raamatussa ymmärretä monella tavalla, vaan yhdellä ja erittäin yksinkertaisella tavalla... Syntiä ei ole näet mikään muu kuin se, mikä ei ole Jumalan sanan mukaista.”

Vain siitä olemme yksimielisiä Rooman kanssa, että Kristus on täyttänyt lain, varsinkin, jos siihen lisätään ”täydellisesti meidän puolestamme”. Mutta sitä vastoin perustava yksimielisyytemme katolisen kirkon kanssa katkeaa siihen, että YJ:sta puuttuu – kuten piispainkokouk-

sen lausunto ja perustevaliokunnan mietintö myöntävät – lain varsinainen eli ns. hengellinen käyttö, joka paljastaa meidän täydellisen kelpaamattomuutemme Jumalan edessä. Tämän Luther toteaa osuvasti äsken mainitun kohdan jatkoissa: ”Lain kautta tulee synnin tunto niin kuin toisaalta synnin kautta lain tietämättömyys... Sillä synti on pimeyttä, jonka Jumalan laki valaisee ja paljastaa niin, että sen voi tuntea.”

Kristus lopullisesti tulkitsi lain niin syvästi, että ihminen tajuaa: Jumalaan minun olisi luotettava ja uskottava ehyellä sydämellä ja kaikessa hänen tahtoaan rakastaen ja täytäten, mutta se on mahdotonta. Yksin Kristus täytti tämän lain elämällään, ristinuhrillaan ja voitollisella ylösnousemuksellaan. Lain voima on ns. lain jumalallinen virka ja hengellinen eli toinen käyttö, joka ajaa meidät Kristuksen tykö.

Pidän suorastaan kauhistuttavana sitä, minä piispainkokous sekä perustevaliokunta avoimesti myöntävät, nimittäin, että lain toinen eli hengellinen käyttö jää vain luterilaiseksi erityiskorostukseksi. Tämä on totta, mutta sen pohjalta on myös rehellisesti suoraan sanottava, että jos meillä ei ole lakia, meillä ei ole myöskään evankeliumia. Jos hylkäämme lain, olemme antinomisteja. Jos emme erota lakia ja evankeliumia, ajaudumme tekojen vanhurskauden tielle. Jos sotkemme lain ns. kolmannen käytön tavalla tai toisella uskonvanhurskauteen, olemme synergistejä, ts. pelastus ja vanhurskauttaminen eivät enää olekaan meille yksin Jumalan teko (monergismi), vaan me joudumme opettamaan Jumalan ja ihmisen yhteistoimintaa pelastumisessa ja vanhurskauttamisessa. Tämä vakava ja vanhurskauttamisoppiamme tuhoava ajatus on ilmaistuna YJ:n ns. lähdeteksteissä, joista eräskin rakentaa kuin Erasmus vapaaseen ratkaisuvaltaan ja hylkää Jumalan

yksinvaikuttavuuden: ”Missä luterilainen oppi rakentaa Jumalan suhteen luomaansa ihmiseen korostamalla Jumalan ’monergismia’ tai yksin Kristuksen vaikutusta sillä tavalla, että ihmisen oma vapaaehtoinen Jumalan armon hyväksyminen, mikä on itsessään Jumalan lahja, ei näyttele oleellista osaa vanhurskauttamisessa, silloin Trenton kaanonit 4, 5, 6, 9 osoittavat vielä merkittävää eroa vanhurskauttamiskäsityksessä.”

Pelkistäen sanottuna vanhurskauttaminen ja pyhitys ovat menneet YJ:ssa luterilaisen opetuksen vastaisesti sekaisin. Kuinka selvä ja kirkas onkaan Augsburgin tunnustus, jonka artikla 4 puhuu yksin vanhurskauttamisesta. Linaan latinalaista tekstiä ja referoin samalla saksalaisen tekstimuodon:

”Samoin opetetaan, etteivät ihmiset voi tulla vanhurskautetuiksi Jumalan edessä omin voimin, ansioin tai teoin, vaan heidät vanhurskautetaan armosta uskon kautta, kun uskomme, että meidät on otettu armoon ja että synnit ovat anteeksi annetut Kristuksen tähden, joka hyvitti (sovitti, satisfecit) kuolemallaan meidän syntimme. Tämän uskon Jumala lukee (imputat) vanhurskaudeksi itsensä edessä.”

Kysyn:

1. Eikö tässä korostu vahvasti Kristuksen sijaissovitus ennen meidän uskoamme?
2. Eikö vanhurskauttaminen ole perustavasti Kristuksen (vieraan) vanhurskauden ja pyhyiden hyväksi lukemista meille (imputaatio ja forenssinen vanhurskauttaminen), minkä jälkeen puhutaan vanhurskauden saamisesta eli lahjana vastaanottamisesta?
3. Tässä ei puhuta kerrassaan mitään meidän elämänuudistuksestamme eikä pyhityksestä tekojen vanhurskauden merkityksessä. Siitä puhuu erikseen artikla 6 vanhurskauttamisen hedelmänä uute-

na kuuliaisuutena ja hyvinä töinä. Tätä emme saa unohtaa.

Perustevaliokunta yrittää osoittaa YJ:n luterilaisuuden kanssa yhteen sopivaksi väittämällä, että käyttäähän Lutherkin vanhurskauttamisesta sanaa ”pyhittää” ja ”tehdä pyhäksi”. Tämä on totta, mutta perustevaliokunta menee perusteellisesti hakoteille, kun se kuvittelee, että Luther tällä tarkoittaisi pyhitystä elämänuudistuksena, tekojen ja elämän vaelluksen vanhurskautena. Jos todella näin olisi, YJ voitaisiin pitää luterilaiselta kannalta hyväksyttävänä. Mutta arvoisa valiokunta: Te olette lukeeneet Lutheria ja tunnustuskirjoja vinoon ja vastoin niiden selvää tarkoitetta. Valiokunnan tulkinta kaatuu jo pelkästään siihen, mitä Luther sanoo ns. Schwabachin artikloissa, jotka ovat osaltaan Augsburgin tunnustuksen vanhurskauttamisartiklan takana. Linaan:

”Ainoa tie vanhurskauteen ja lunastukseen synnistä ja kuolemasta on, että me ilman mitään ansioita ja töitä uskomme Jumalan Poikaan, joka on meidän edestämme kärsinyt, kuten edellä on sanottu. Tällainen usko on meidän vanhurskautemme, sillä Jumala tahtoo **lukea** meidät vanhurskaiksi ja pyhiksi ja **pitää** meitä sellaisina, ja on **lahjoittanut** iankaikkisen elämän kaikille, joilla on tämä usko hänen Poikaansa niin, että heidät hänen Poikansa tähden pitää tulla otetuiksi armoon ja hänen lapsikseen hänen valtakuntaansa...”

Nämä sanat ”luettu vanhurskaiksi” ja ”iankaikkinen elämä jo lahjoitettuna” eivät puhu mitään osittaisesta vaan täydellisestä vanhurskaudesta. Ja mikä tärkeintä, sana ”pyhä” on luettua Kristuksen pyhyyttä ja merkitsee uskonvanhurskautena samaa kuin ”vanhurskas”. Voimme siis oikeutetusti sanoa, että kristitty on samalla kertaa kokonansa pyhä (Kristuksessa) ja kokonansa syntinen, koska synti tässä elämässä hänessä asuu.

Katolisessa kirkossa tämä sanankäyttö ei ole mahdollista, koska pyhiä ovat oikeastaan vain pyhimykset, jotka pääsevät suoraan taivaaseen ilman kiirastulta, heidän ansionsa riittävät siihen. Jääpä joskus ansioita ylikin, ja näitä kirkko jakaa (aneina) syntisille. Tavallinen uskova ei siis voi Rooman mukaan yksin uskon kautta olla kokonaan pyhä Kristuksessa, vaan vasta pyhittymässä eli vanhurskautumassa. Vasta viimeisellä tuomiolla hänet vanhurskautetaan. Kuinka meillä voisi tältä pohjalta olla yksimielisyys vanhurskauttamisen perustotuuksissa?

*“Jos meillä ei ole lakia,
ei ole myöskään
evankeliumia.*

Pääsyy siihen, että sanonta ”samalla kertaa vanhurskas ja syntinen” ei ole tullut yhteisesti hyväksytyksi, on siinä, että sen mukaan ihminen on yksin uskon kautta Kristuksen vanhurskaaksi lukemisen perusteella kokonaan vanhurskas. Tämän hylkääminen paljastaa, että Rooman kirkko ymmärtää ydintotuuden ”Kristus on meidän vanhurskautemme” toisin kuin me. He ovat varoitelleet luterilaisia oppikeskustelujen aikana redusoidusta eli palauttamasta vanhurskauttamista ihmisestä Kristukseen. Varoitus on oikea siltä osin, että vanhurskaus todella tulee ihmisen osaksi ja on hänen sikäli kuin hän on Kristuksessa. Mutta katolinen osapuoli haluaakin siirtää vanhurskauttamisen ihmisen vanhurskautumiseksi, joka on kasvu-prosessi erilaisten armojen antaessa tähän kasvuun erilaisia sysäyksiä. Kun näin on, silloin lopulta yhdistäväksi tekijäksi luterilaisen ja roomalaiskatolisen vanhurskauttamisopin kesken jää viime kädessä vain kaavio ”osittain syntinen ja osittain vanhurskas”. Niinpä perusteva-

liokunnan kirje, joka on tarkoitettu hyväksymisvastaukseksi LML:lle, näkeekin luterilaisen ja katolisen vanhurskauttamisopin ikään kuin kahtena ympyräkenttänä.

Kentät ovat valiokunnan mielestä onnellisella tavalla päällekkäin niin, että yhteisymmärrys saadaan aikaan ja ilmaistuksi: ”Luterilaisessa loppukappaleessa §29 korostettu synnin kokonaisvaltaisuus voidaan ymmärtää oikein vain, jos pidetään mielessä myös osittaisnäkökulma: Kristuksen asuminen uskovassa merkitsee myös sitä, että uskovan vanhurskaus on vasta alkavaa vanhurskautta, mutta tämän alkavan vanhurskauden Jumala lukee Kristuksen tähden täydelliseksi vanhurskaudeksi.”

Jos meitä luterilaisia ja roomalaiskatolisia ei todellakaan yhdistä kokonaisnäkökulma, meillä ei ole todellista yhteyttä vanhurskauttamisen perustotuudessa. Tämän näkökulman mukaan meidän vanhurskautemme on Jumalan edessä meidän hyväksemme luettua vanhurskautta ja kasteessa yksin uskon kautta meille annettu niin, että Kristuksen vanhurskaus ei ole vain idun tapaan kasvavasti tai osittaisesti, vaan ehdottoman kokonaisesti ja täydellisesti meidän vanhurskautemme. Me olemme luopuneet siitä, että Kristus on meidän vanhurskautemme todellisesti, emmekä me liioin ole vanhurskaita yksin uskosta. Ja mikä tärkeintä, meidän vanhurskautemme ei olekaan Kristuksen vierasta vanhurskautta, joka Jumalan sulasta armosta tulee osaksemme. Me olemme silloin turhentaneet Jumalan evankeliumin ja pettäneet uskonpuhdistuksen asian ja kirkkaimman aarteet.

Hyvin enteellistä ja vanhurskauttamisoppia hämärtävää on, että perustevaliokunta mietinnössään yrittää pelastaa YJ:n venyttämällä vanhurskauttamisoppia sille alueelle, jossa tunnustuskirjamme ja varsinkin ns. Yksimielisyyden ohje käsittelevät vanhurskauttavan uskon syntymistä meissä. Klassinen luterilainen opetus

on aina tehnyt eron yhtäältä itse vanhurskauttamisen ja toisaalta Jumalan meissä vaikuttaman kääntymisen, mielenmuutoksen ja parannuksen välillä. Väittelyssä lainhylkääjiä vastaan Luther opettaa: Kääntymykseen ja parannukseen tarvitaan lakia, ja lain työ tapahtuu nimenomaan meissä. Mutta vanhurskauttamiseen sanan varsinaisessa mielessä ei saa sekoittaa lakia eikä meidän katumustamme kääntymisessä ja parannuksessa, vaan vanhurskauttaminen on yksin Jumalan ja hänen evankeliuminsa ai-

kaansaannosta. Vastaavasti on välttämättä erotettava vanhurskauttaminen ja siitä seuraavat hedelmät, jotka Kristus meissä vaikuttaa. Samaisessa teoksessa Lutherin mukaan Kristus on meille vanhurskauttamisessa sakramentti eli meidän hyväksemme luettu ja meille lahjoitettu. Vanhurskauttavan uskon hedelmissä eli elämän vanhurskaudessa hän on meille esimerkki. Saman selvän jaottelun ilmaisee pää-tunnustuksemme, Augsburgin tunnustus sekä Schmalkaldenin artiklat.

Uskosta vanhurskas

Unto Lähtenmäki

”Se Jumalan vanhurskaus, (sanon minä), joka tulee Jeesuksen Kristuksen uskon kautta kaikkein tykö ja kaikkein päälle, jotka uskovat: sillä ei ole yhtään eroitusta. Sillä kaikki ovat he syntiä tehneet ja ei heillä ole mitään kerskattavaa Jumalan edessä. He tulevat ilman ansiotansa vanhurskaaksi, Hänen armostansa, sen lunastuksen kautta, joka on Jeesuksessa Kristuksessa.” (Room. 3:22-24.)

Tuomas Saloma

Unto Lähtenmäki

Yksi Raamatun ihanimpia oppisanontoja on ”uskosta vanhurskas” (Room. 5:1). Tämä sanonta vapauttaa meidät kristityt luottamaan Jumalan armoon ilman omia tekojamme tai ansioitamme. Se antaa myös toivon perille pääsemisestä ja antaa ajallisellekin elämälle mielekkyyden ja ilon.

Raamattu käyttää myös esimerkiksi ilmaisuja ”syntien anteeksisaaminen” tai ”Jumalan armo Kristuksessa”. Näillä sanoilla ilmaistaan se, että Jeesus on ristinkuolemallaan, ylösnousemisellaan ja taivaaseenastumisellaan valmistanut pääsyn iankaikkiseen elämään jokaiselle, joka tahtoo omakohtaisesti uskoa tämän asian omalla kohdallaan. Ja uskokin on sitä paitsi kokonaan Jumalan työ ja teko ihmissydämessä. Kun luotan siihen, että uskon kautta olen Jumalan lapsi, pääsen sisälle todelliseen Jumalan tuntemiseen, ja kun uskon rukouksessa lähes-

tyn Häntä, voin olla vakuuttunut siitä, että Jumala kuulee minua ja antaa minulle sitä, mikä koituu iankaikkiseksi parhaakseni.

Se, että Jumala on vanhurskauttanut minut uskon kautta, antaa minulle voimaa vaeltaa uskon kuuliaisuudessa Häntä ja Hänen sanaansa kohtaan. Saan myös halua ja voimaa taistella minussa vielä asuvaa syntiä vastaan ja Jumalan armon avulla päästä voitolle siitä. Synnin turmelus on meissä kristityissä kuolemaan asti, ja siitä on seurauksena ”lihan ja hengen” välinen taistelu. Tämän taistelun tuntee vain elävä, valvova kristitty.

Se, että Pyhä Henki auttaa minua heikkoudessani, vapauttaa minut elämään luottavaisena Taivaallisen Isän lapsena ja poistaa orja-

maisen pelon. Saan tutkistella Jumalan sanaa rukoillen ja elää sanan lupauksista, jotka ovat todet ja kestävä iäti.

Hyvä lukijani, tämä aika, jota elämme, on monessakin mielessä raskasta ja uneliaisuuteen vaivuttavaa. On niin vähän vastakaikua Jumalan lapsella tässä pahassa maailmassa. Luoteetaan kuitenkin siihen, että Taivaallinen Isämme pitää meidät elämän kaidalla tiellä ja vie meidät jokaisen armosta pelastettuna tykönsä taivaaseen. Siellä usko muuttuu näkemiseksi, kun saamme nähdä uskomme kohteen Jumalan Karitsan kasvoista kasvoihin.

Siunattua kotimatkaa sinulle, uskonveli tai -sisar. Perillä taivaassa tavataan, kun Herra pitää meidät valvovina loppuun asti.

Kolme näkökulmaa viimeiseen tuomioon

Marko Sjöblom

”Paavali ja Silvanus ja Timoteus Tessalonikan seurakunnalle Jumalassa, meidän Isässämme, ja Herrassa Jesuksessa Kristuksessa: Armo olkoon teille ja rauha Jumalalta, meidän Isältämme ja Herralta Jesukselta Kristukselta! Meidän pitää aina teidän edestänne, rakkaat veljet, Jumalaa kiittämän, niinkuin kohtuullinen on: sillä teidän uskonne kasvaa jalosti ja kaikkein teidän rakkautenne lisääntyy jokaista kohtaan, Niin että me teistä Jumalan seurakunnissa kerskaamme, teidän kärsivällisyydestänne ja uskostanne kaikessa teidän vainossanne ja vaivassanne, jota te kärsitte: Jotka osoittavat, että Jumala on oikein tuomitseva, ja te Jumalan valtakuntaan soveliaaksi tulette, jonka tähden te myös kärsitte, Että se on oikein Jumalan edessä niitä taas vaivata, jotka teitä vaivaavat; Mutta teille, jotka vaivataan, antaa levon meidän kanssamme, kuin Herra Jesus taivaasta ilmaantuu, voimansa enkelien kanssa. Ja tulen leimauksella, joka niille kostaa, jotka ei Jumalaa tunteneet, ja niille, jotka ei meidän erran Jesuksen Kristuksen evankeliumia tottele, Jotka vaivaa kärsimän pitää, ijankaikkisen kadotuksen, Herran kasvoista ja hänen kunniansa väkevyydestä: Kuin hän tuleva on, kirkastettaa pyhäinsä kanssa, ja ihmeelliseksi tulemaan kaikkein uskovaisten kanssa; sillä meidän todistuksemme teidän tykönnne siitä päivästä olette te uskoneet.” (2 Tess. 1:1-10).

Kristillinen oppi viimeisestä tuomiosta ja koko ihmiskunnan jakautuminen ikuisesti pelastettuihin ja kadotettuihin herättää monia ajatuk-

sia ja kysymyksiä. Toisen Tessalonikalaiskirjeen alussa Paavali työtovereineen opettaa viimeisestä tuomiosta tavalla, joka voi olla meille erityisen

outo: Tuomiolla toteutuu täydellinen oikeus ja vanhurskaus. Sillä langetettavat rangaistukset ovat oikeudenmukaisia. Jumala kostaa vihollisilleen. Koko Raamattu on kuitenkin Jumalan sanaa, eikä meillä ole lupa selittää pois tai sivuuttaa jotakin sen sanomaa.

Aluksi on syytä todeta, että Paavali työtovereineen kirjoitti pohjoiskreikkalaisen satakymmen kaupungin seurakunnalle aivan erityisessä tilanteessa. Tessalonikan kristityt saivat alusta asti kohdata vaivaa ja vastustusta. Meidän, jotka asumme rauhallisessa Suomessa, voi olla vaikea ymmärtää niitä olosuhteita, jotka olivat arkipäivää tessalonikalaisille. Panettelua, perättömiä syytöksiä, häirintää ja mukilointia kadulla, kotitalon seinien töhrimistä jne. Kaikki tämä vain siksi, että uskoo Jeesuksen Herraksi ja Messiaaksi! Parhaiten tessalonikalaisten tilanteeseen voinee eläytyä se, joka kauan aikaa on ollut koulu- tai työpaikkakiusaamisen kohteena.

“*Tuomiolla toteutuu oikeus.*”

Ensimmäisten kristittyjen on täytynyt kärsiä suuresta avuttomuuden ja epäoikeudenmukaisesti kohdelluksi tulemisen tunteesta. Kaiken keskellä he saivat kohottaa katseensa ylös: kärsimykset olivat todisteena tulevasta autuudesta. Jumalan tuomio olisi oikeudenmukainen ja lopullinen. Tänäkin päivänä maailmassa tapahtuu monia syvästi epäoikeudenmukaisia asioita. Maailmassamme olisi ruokaa kaikille, ja kuitenkin sadat miljoonat kärsivät nälästä ja aliravitsemuksesta. Toisilla on varaa matkustaa yksityisesti avaruuteen, toiset elää kituuttavat liian pienillä sosiaaliavustuksilla. Monet rikolliset eivät koskaan jää kiinni teoistaan perheväkivallan synkistä salaisuuksista puhumatta-

kaan. Tuomiopäivän evankeliumi on: Jumala selvittää kerran tämän pahuudesta ja kärsimyksestä koostuvan valtaisan sekasotkun. Oikeastaan meidän ei siis kristittyinä tarvitse odottaa tuomiopäivää pelon vallassa: toteutuhan silloin täydellisin oikeus, mitä ajatella voidaan. Eikö siinä ole syytä iloon ja riemuun?

Toiseksi tuomiota seuraa myös rangaistus. Jumala on rankaiseva niitä, jotka eivät tahtoneet tehdä parannusta ja paeta hänen tutkittoman laupeutensa sekä Jeesuksen Kristuksen ansion turviin, kuten kirkkorukouksessa sanotaan. Ajan rajan toisella puolella, ikuisuudessa, on sekä taivas että helvetti. Taivas hohtaa Jumalan suurta, rajatonta armoa ja lapeutta. Helvetti ja sen rangaistukset hohkaavat Jumalan rankaisevaa vanhurskautta, Hänen oikeudenmukaisuuttaan. Vaikea asia tässä kohden on tietysti kysymys: kuinka meidän itsemme käy? Raamatun mukaan me kaikki olemme ”poikenneet pois ja ynnä kelvottomiksi tulleet, ei ole yhtään, joka hyvää tekee, ei yhtäkään”. Sekin, joka ei juuri näitä sanoja tahdo uskoa, tietää, että omassa elämässä on yhtä ja toista sellaista, mikä ei ole oikein eikä kestä päivänvalo.

Kolmanneksi Jumalan tuomiossa on myös kyse Jumalan kostosta niille, ”jotka ei Jumalaa tunteneet, ja niille, jotka ei meidän Herran Jeesuksen Kristuksen evankeliumia tottele”. Viimeistään ajatus Jumalasta kostamassa vihollisilleen tuntuu meistä loukkaavalta. Ja kuitenkin Raamattu puhuu samasta asiasta monissa kohdin, Jeesuskin muutamissa vertauksissaan!

Samalla tähän liittyy epätavallinen, mutta lohduttava näköala niille, joita on loukattu tai haavoitettu syvästi elämän aikana. Tie vapautteen, pois voimia kuluttavasta katkeruudesta ja koettujen vääryyksien jatkuvasta märehimisestä, edellyttää, että hyväksymme omat vihan tunteemme ja avuttoman kiukkumme. Niin uskomattomalta kuin se tuntuukin, me saam-

me kertoa Jumalalle kaikki tuntemuksemme. Me voimme jopa pyytää, että Jumala kostaisi puolestamme. Sen sijaan, että otamme oikeuden omiin käsiin tai kiellämme sisällämme vellovan tuskan, saamme siis luovuttaa kaiken Hänen kannettavakseen. Jumala huolehtii kylä lopusta, siitäkkin, että oikeudenmukaisuus ja armo toteutuvat kerran täydellisesti jopa vihamiestemme kohdalla.

Jeesus tuomitsee meidät kaikki kerran sen rikosrekisterin mukaan, jota pidetään Jumalan

taivaassa. Mutta sama Jeesus on myös kantanut nämä samat synnit ruumiissaan ristille. Hän on kantanut syntien koko kuorman ja kärsinyt rangaistuksen. Siksi mekin saamme katumuksessa ja uskossa tunnustaa syntimme sekä uskoa ne anteeksi annetuiksi Kristuksen veressä. Kun tuomiopäivä sitten koittaa, meidänkin rikosrekisteriämme etsitään. Sitä ei kuitenkaan löydetä, koska Kristuksen veri on sekä pesseyt meidät itsemme puhtaaksi että huuhtonut velkakirjan merkit pois ikiajoiksi.

Raamattupiiri

Nuorten aikuisten raamattupiiri kokoontuu **la 1.12. klo 18** Lapissa Elina ja Elias Halmisella (Alakierintie 428, p. 044 518 1803). Tervetuloa tutkimaan yhdessä sanaa!

Nuortenillat

La 24.11. klo 18 Heljä ja Henri Salomalla Laitilassa (Salontie 360, p. 044 200 4411). Teuvo Huhtinen: Kristinuskon pullonkaulat.

La 8.12. Matka Helsinkiin. Tutustuminen Helsingin tuomiokirkkoon, oppaana Eero Pihlava. Jos tarvitset kyytiä, ota yhteyttä Timo Laatoon (p. 044 537 7226). Lähtöaika selviää myöhemmin.

Klo 18 nuortenilta Koinonia-keskuksessa Helsingissä (Kalevankatu 53, Eero Pihlava p. 044 202 5460). Yhteisilta Luther-säätiön kanssa. Esko Murto: Kaikki kuultu naispappeudesta, vai onko?

Pe 21.12. klo 18 Joulujuhla Anne ja Timo Laatolla Nakkilassa (Uotinmäentie 38, p. 02 537 7226). Mika Rantanen: Aasi seisoj ja härkäinen. Jari Rankinen: Piltin synnytt' Bethlehem.

La 5.1. klo 18 Tuula ja Arto Kykylällä Vampulassa (Rutavantie 400, p. 040 511 1687). Pekka Lindqvist: Vanhan testamentin vaikeat kohdat.

Jumalanpalvelukset ja seurat

Marraskuu

Ke 14.11. klo 18 seurat Lapin seurakuntakodissa.

Su 18.11. klo 10 vanhan käsikirjan rippi ja ehtoollisjumalanpalvelus Euran kirkossa, liturgia Timo Hämäläinen, saarna Jukka Kemppainen, kanttorina Lauri Katila.

Su 25.11. klo 10 (tuomiosunnuntai) vanhan käsikirjan rippi ja ehtoollisjumalanpalvelus Luvian kirkossa, Miika Vuola, Tapio Seppälä, kanttorina Markus Halminen. Jumalanpalveluksen jälkeen ruokailu, seurat ja pyhäkoulu seurakuntakeskuksessa.

Ke 28.11. klo 18 seurat Laitilan seurakuntatalossa.

Joulukuu

1. adventtisunnuntaina 2.12. klo 13 seurat Rauman Nuortentalossa. Pyhäkoulu lapsille.

2. adventtisunnuntaina 9.12. klo 13 seurat Eurajoen seurakuntakeskus Tapulissa. Pyhäkoulu lapsille.. **Klo 17.30** vanhan käsikirjan rippi ja ehtoollinen Eurajoen kirkossa, liturgia Miika Vuola, kanttorina Erkki Leino.

4. adventtisunnuntaina 23.12. klo 18 vanhan käsikirjan rippi ja ehtoollinen (vanhan ajan joulukirkko) Huittisten kirkossa, liturgia Pauli Huhtinen, kanttorina Markus Halminen. Kirkkokahvit seurakuntakeskuksessa.

2. joulupäivänä 26.12. klo 10 vanhan käsikirjan rippi ja ehtoollisjumalanpalvelus Euran kirkossa, liturgia Jukka Kemppainen, saarna Timo Hämäläinen, kanttorina Lauri Katila.

Ma 31.12. klo 18 uudenvuodenaattoseurat Kankaanpään **kirkossa**. **Klo 22** vanhan käsikirjan rippi ja ehtoollinen. Kahvit klo 17-18.

Tammikuu 2013

Su 6.1. klo 10 (loppiainen) vanhan käsikirjan rippi ja ehtoollisjumalanpalvelus Kokemäen kirkossa. Jumalanpalveluksen jälkeen ruokailu, seurat ja pyhäkoulu seurakuntakeskuksessa.

Joululahjavihjeitä

Raamatut ja katekismus

- Biblia
keskikoko, 12 x 18 cm, keinonahkakantinen42 €
pieni keinonahkakantinen.....25 €
- Uusi Testamentti ja psalmit15 €
- Svebiliuksen katekismus.....9 €

Veisuukirjat

- Virsi- ja evankeliumikirja17,50 €
- Vanha suomalainen virsikirja9 €
- Vanhan virsikirjan neliääninen nuottipainos.....41 €
- Halullisten sielujen hengelliset laulut (Achrenius)13 €
- Halullisten sielujen hengelliset laulut, nuotillinen26 €
- HSHL, neliääninen nuottipainos41 €

Muita kirjoja

- Buggen postilla, Peter Olivarius Bugge.....18 €
- Totisen kääntymisen harjoitus, Arthur Dent.....10 €
- Lähetyksen kaksi vuosikymmentä25 €
- Vanhan käsikirjan jumalanpalvelus, pieni opas, Timo Laato.....7 €

Lapsille

- Kertomuksia Jeesuksesta.....15 €
- Kertomuksia Jeesuksesta, cd-levy.....15 €
- Jeesuksen sanansaattajat16 €

Muuta

- Lähetyskalenteri 201320 €
- Länsi-Suomen Herännäislehden vuosikerta kestopainos (lehti tai kasetti).....27 €
vuosipainos (lehti tai kasetti)30 €
Pohjoismaiden ulkopuolelle32 €

Lisäksi myynnissä on muita kirjoja sekä erilaisia äänitteitä vanhan virsikirjan virsistä sekä Halullisten sielujen hengellisistä lauluista. Kaikkia tuotteita voi tilata Elina Halmiselta (p. 044 518 1803, elina.halminen@rukoilevaisuus.com) tai netin kautta www.rukoilevaisuus.com.

Lehteen tarkoitetut artikkelit päätoimittaja Timo Laatonle, ilmoitukset toimitussihteeri Elina Halmiselle (yhteystiedot s. 2). Joulukuun lehden aineisto toimitukseen 22.11. mennessä. Kaikki tiedossa olevat tilaisuudet osoitteessa www.rukoilevaisuus.com.

Thomas Wilcox kirjoittaa:

Kristus tahtoo olla täydellinen lunastaja ja välimies. Sinun tulee olla kadotettu syntinen.

Muuten ette te, Kristus ja sinä, milloinkaan sovi toisillenne.

On vaikein asia maailmassa ottaa yksin Kristus vanhurskaudeksi, siis tunnustaa hänet Kristukseksi.

Pane siihen jotain omaasi, niin sinä et enää anna hänen olla Kristuksena.

